

G e a n d e w e i



It firus hat gjin fakânsje



Geloofsgetuige
Dominicus de Guzmán



Protestantse
Kerk



Bijzondere ontmoeting
in Berlijn



Profeet Samuel, Abraham de Bruyn, naar Pieter van der Borcht (I), 1550 - 1587

God begint graag op een nulpunt

Column

Tettie Stiemsma



It firus hat gjin fakânsje

En doe hiene we samar in wike fakânsje. Net nei útsjoen, neat boekt. Gjin reisburo wie deroan te pas kaam. It iennige dêr't we in retoerke fan krigen wie de GGD lokaasje yn Kollum. Posityf test: de iene dei ik, de oare dei Renze. Want je kinne tinke dat it firus ek fakânsje hat, mar dat wie in misrekken.

It wie al wol oardel jier ús doar foarbygien. We wiene wyls faksinearre en dan wurde je ek noch wat oermoedich. De regels waarden soepeler en we songen ek alwer mei it sjongkoar elke tiisdeitejûn. Dat hie efterôf net moatten. Wie ik oant dy dei ta wol in bytsje synysk oer de aerosolen yn in romte dêr't songen wurdt, ik bin it no net mear. It wie de grutte besmettingshurd dêr't it hiele koar op twa nei fan ûnderút gie. Net ien dy't dy bewuste repetysjejûn heal wie; hoaste of oare fertocht meitsjende symptomen hie. Ferriederlik firus.

Lykas de wiken derfoar hiene we wer moai songen. We wiene al in bytsje dwaande mei de Peaskedagen fan takom jier. Krysttiid like ús dochs noch wat te tichteby en te nuodlik. In kompilaasje fan de Mattéus Passion soenen we útfiere. 'Wir setzen uns mit tränen nieder', songen we. It jilde de wyks dêrop ek foar in soad leden, faksinearre mar slim siik. Ik, dy't sels eins gjin klachten hie, besmette myn man, ús dochter dy't yn ferwachting is, in buorfrou en in freonddinne en yndirekt noch mear. Alhoewol it dreech oan te toanen is fielt de skuld swierder as it hawwen fan dit ûnfoarsisbere firus.

Yn psalm 91 stiet: 'Dy't yn de skûle fan 'e Heechste wennet en feilich is yn it skaad fan 'e Machtichste dy mei tsjin de Heare sizze: Myn taflecht en stins, myn God, dêr't ik it op oankomme lit.

Hy rêdt dy ommers út it net fan 'e fûgelfanger, fan de deadlike pestsykte. Mei Syn flerken dekt er dy, ûnder syn wjukken fynsto beskûl. Syn trou is in skyld en pânser.'

Dit wie ús hâldfêst. En it is allegearre goed kaam. Mei de koarleden, dochter, buorfrou, freonddinne. We sjonge tiisdeitejûnen net mear, it firus hat gjin fakânsje.

Tettie Stiemsma-Walda wennet yn Ljussens, is troud mei Renze mem fan fjouwer soannen en twa dochters. Beppe en ynfalbeukerliedster dy't ek graach skriuwt

Protestants Perspectief Heilzaam samenleven

In dit Protestants Perspectief gaat scriba René de Reuver in op de huidige polariserende toon in de samenleving en het debat over de mogelijke 2G-maatregel. 'Geïnspireerd door het evangelie van Jezus Christus, pleiten wij als kerk voor zorgzaamheid, voor onszelf en voor elkaar.'

door ds. René de Reuver

Hoe langer de coronapandemie duurt, hoe groter de onverdraagzaamheid wordt. De onderlinge saamhorigheid van het begin van de pandemie is grotendeels verdampt. Dat er geen kant-en-klare antwoorden zijn, maakt angstig en onzeker. We zijn corona-moe, irritaties lopen op en onvrede groeit.

Sterker nog: de verschillende meningen over hoe het virus te bestrijden, zijn een gevaarlijke splijtzwam geworden in onze samenleving. Ons begrip van de coronamaatregelen wordt bepaald door onze persoonlijke visie op en ervaringen met het virus. Ben je sterk en gezond, dan kijk je er anders naar dan wanneer je een zwakkere gezondheid hebt. Werk je in de zorg of in de evenementenbranche, dan kleurt dat je beeld van hoe om te gaan met het virus. Heb je iemand verloren aan corona of wacht je op een uitgestelde operatie, dan is dat allesbepalend.

Groeiend onbegrip

Ondertussen groeit het onbegrip voor mensen die zich niet laten vaccineren. Zij worden gezien als de boosdoeners, die weer nieuwe maatregelen noodzakelijk maken. Degenen die zich - om verschillende redenen - niet willen laten vaccineren voelen zich steeds meer buiten spel gezet. Over en weer is er veel onbegrip en boosheid. Meningen en verwijten vliegen over en weer. De polarisatie groeit en ons samenleven staat onder druk.

De overheid zoekt naarstig naar middelen om de crisis te beteugelen. Gezien de complexiteit van deze epidemie is dit welhaast een onmogelijke opgave. Aan elke keuze kleven medische, ethische, psychische en economische bezwaren. Wat is wijs? Je zult hierover maar moeten beslissen ...

Momenteel wordt er gedebatteerd over het mogelijk invoeren van de 2G-maatregel. Als kerk kunnen wij niet overzien welke maatregelen in deze huidige situatie het meest adequaat zijn. We zijn ons er wel van bewust dat de aangekondigde 2G-maatregel een heel fors middel is dat grote impact heeft op de samenleving en tegenstellingen in de samenleving aanscherpt.

Grote aarzelingen

Wij hebben daarom grote aarzelingen bij het gebruik van de 2G-maatregel. Persoonlijke vrijheid en collectief belang botsen hier met elkaar. Persoonlijke vrijheid is een belangrijke christelijke waarde. Ieder mens is waardevol in Gods ogen. Tegelijk heeft de overheid zorg te dragen voor het welzijn van het geheel van de samenleving. Het is de verantwoordelijkheid van de overheid - maar ook van onszelf - om persoonlijke vrijheid en collectief belang niet tegenover elkaar uit te spelen. Zij dienen in balans te zijn met elkaar om goed

te kunnen samenleven.

Het invoeren van 2G- of 3G-maatregelen voor het bijwonen van een kerkdienst past niet bij de kerk. Om theologische redenen: in Gods huis is iedereen welkom, zonder een vorm van controle bij de ingang. Ook geeft de overheid aan dat het vragen om een coronatoegangsbewijs een vergaande maatregel is die alleen noodzakelijk is als anderhalve meter afstand houden onmogelijk is.

Wat is heilzaam?

Hoe komen we de polarisatie nu te boven? Wat is heilzaam voor onze samenleving? Hoe houden we elkaar hoog? Om deze vragen draait als het gaat om heilzaam samenleven. Felle reacties en denigrerende opmerkingen helpen niet, en brengen het gesprek ook niet verder. Het gesprek staken leidt alleen maar tot kille stilte of nietszeggende conversaties. Hoe dan wel?

Persoonlijke keuzevrijheid en heilzaam samenleven blijven het uitgangspunt. Luister naar elkaars angsten, drijfveren en overtuigingen, ook al botsen die met jouw eigen waarden. Onbegrip en boosheid worden namelijk niet minder als we langs elkaar heen leven, in de bubbel van ons eigen gelijk. Het is en blijft van belang om het gesprek en ook het debat in alle openheid en kwetsbaarheid met elkaar te voeren, vragen te stellen en elkaar op te zoeken in plaats van elkaar weg te zetten en te (ver)oordelen. Zoek naar wat heilzaam is voor jou, voor die ander en voor het geheel van de samenleving.

Geïnspireerd door het evangelie van Jezus Christus pleiten wij als kerk voor zorgzaamheid, voor onszelf en voor elkaar. Laten we elkaar dragen, in onderlinge verbondenheid, zonder iemand uit te sluiten. Verdraagzaamheid en respect zijn geen softe woorden maar vormen een grote uitdaging. Het roept ons op om het met elkaar uit te houden, om elkaars lasten en lastigheden te dragen. Paulus voegt hieraan toe dat we zo de wet van Christus vervullen (Galaten 6:2). Dit vraagt om een genadige houding.

Dit betekent niet dat het geding om de waarheid, of het gesprek over wel of niet vaccineren uit de weg wordt gegaan, integendeel. Verdraagzaamheid daagt ons uit om de ander 'ver' te dragen. Dat kost veel energie. En toch worden we ertoe geroepen, omdat Gods liefde niemand afschrijft. Laten we elkaar niet uit het oog verliezen maar zoeken naar wat onze samenleving dient. In het besef dat we met elkaar verbonden zijn in het ene geloof in God, de Vader van Jezus Christus. Dat geeft vertrouwen voor onze gezamenlijke toekomst die in Gods hand is. Dit vertrouwen ontspant. Vanuit dit vertrouwen bidden we om wijsheid voor de overheid, voor de ander en voor onszelf.

bron: protestantsekerk.nl

Persoonsnamen en geloof (6)

God begint graag op een nulpunt

In een tijd van kerkverlating en onverschilligheid, biedt Samuel troost. In zijn tijd 'klonken ook zelden woorden van de Heer'. (1 Samuel 3: 1). Eli, priester in die tijd, was oud, zijn zonen 'trokken zich niets aan van de Heer en misdroegen zich'. (1 Samuel 2: 12 en 17). God begint graag op een nulpunt, ook in onze tijd.

door ds. Doede Wiersma

Een nieuw begin

Het boek Richteren eindigt met: 'iedereen deed wat in zijn ogen goed was'. En daarop volgt Samuel met dat ontroerende en indrukwekkend nieuwe begin. De persoonsnamen getuigen opnieuw van een doorleefd geloof in God:

El-kana: God scheidt
Hanna: Begnadigde
Samu-el: God heeft geantwoord

Moeder Hanna heeft haar kind van God afgebeden en wil hem aan God Jahweh teruggeven. Op jonge leeftijd brengt ze hem naar de tempel. Hoe durft ze het aan, met priesters die niet deugen? Zij heeft blijkbaar een godsver-

trouwen als Monica, moeder van kerkvader Augustinus, die ervan overtuigd was dat 'een kind waar zoveel voor gebeden is goed terecht komt'. Dat overkomt Samuel: hij wordt volwassen bij God Jahweh (1 Samuel 2: 21). En zo wordt hij geliefd bij de Heer en de mensen (2:26). De oude Eli leert hem om in het contact met God te zeggen: 'Spreek Heer, uw dienaar luistert' (1 Samuel 3: 9). Na een tijd waarin Gods woord schaars was viel er weer veel van God te horen en te merken.

Een Samuel in deze tijd

In een tijd van kerkverlating en minachting van het geloof, maakt het indruk dat iemand zonder gelovige ouders, het geloof ontdekt en actief wordt in de kerk. Eveline van Leeuwen

ging stiekem naar catechisatie, terwijl ze thuis vertelde dat ze met een vriendin op een hekje ging 'hangen'. Ze ging op belijdeniscatechisatie, deed belijdenis en werd gedoopt. Later nam ze deel aan een liturgiecommissie en werd ze op jonge leeftijd voorzitter van de kerkenraad. Zonder een kerkdienst ervaart ze een week als niet compleet. Haar zo pure verhaal staat in *Alle verstand te boven*, een dit jaar verschenen boek van Cees Dekker met persoonlijke verhalen van wetenschappers (geen theologen) over geloof en wetenschap.

Geloof en wetenschap

Eveline van Leeuwen (1978) is gepromoveerd ingenieur en hoogleraar in Wageningen voor stedelijke economie. Ze werkte daarvoor zestien jaar aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Met haar onderzoek wil ze een bijdrage leveren aan een betere, duurzamere wereld en steden. Dat doet ze tevens als directeur van het Amsterdam Institute for Metropolitan Solutions. Als gelovige bidt ze om wijsheid en de leiding van God. Het helpt haar om bewust in het leven te staan en keuzes te maken. Daarbij moet welzijn, ook voor de zwakken, de prioriteit krijgen die het in de Bergrede (Mattheus 5) heeft. Ook het zeer negatieve effect van de overconsumptie verdient aandacht! De schepping is zo prachtig, zo kostbaar, die moeten we koesteren en beschermen tegen onze honger naar altijd meer, aldus Van Leeuwen. Toen Duitsland van 1933 tot 1945 op een nulpunt belandde, was Dietrich Bonhoeffer een Samuel. Zijn overtuiging was dat er menselijke grondwaarheden zijn waartoe het leven vroeg of laat terugkeert. Hij onderbouwde dat met: 'God haalt wat voorbij is altijd weer terug'. (Prediker 3: 15). In 1945 verzuchtte Europa: 'Samuel: God heeft geantwoord!' Onze God begint graag op het nulpunt, ook in onze tijd.

Doede Wiersma uit Leeuwarden was medewerker OT aan de RU Groningen en is emeritus predikant



Samuel en zijn ouders voor de hogepriester Eli, Dirck Pietersz. Crabeth, 1540 - 1543
Rijksmuseum Amsterdam

Leesrooster

Week 50, 12 t/m 18 december

zondag	Jesaja 5:1-7
maandag	Jesaja 5:8-19
dinsdag	Jesaja 5:20-30
woensdag	Jesaja 6:1-12
donderdag	Jesaja 7:1-9
vrijdag	Jesaja 7:18-25
zaterdag	Lucas 1:57-66

Week 51, 19 t/m 25 december

zondag	Lucas 1:57-66
maandag	Lucas 1:67-80
dinsdag	Jesaja 8:1-10
woensdag	Jesaja 8:11-23
donderdag	Jesaja 9:1-6
vrijdag	Lucas 2:1-20
zaterdag	Johannes 1:1-18

Geloofsgetuige

Dominicus de Guzmán



Hij was altijd vrolijk en lachend, behalve als hij zich ontfermde over de ellende van zijn naasten

* plm. 1170, Caleruega (Castilië)
† 6 augustus 1221, Bologna (It.)

Op 22 december 1216 kreeg Dominicus de Guzman pauselijke goedkeuring voor de leefregel van zijn zestien 'predikheren'. Daarmee was de stichting van de orde van de Dominicanen een feit. Dominicanen waren net als Franciscanen een bedelorde. Beide ordes maakten nog tijdens het leven van hun stichter een snelle groei door. In 1232 ontstond de eerste vestiging in ons land. Het Dominicanerklooster in Winsum (Gr.) was in functie van 1276 tot de Beeldenstorm van 1566.

Over Dominicus gaan mooie verhalen. Eens kwamen de broeders die erop uitgestuurd waren om een ontbijt bij elkaar te bedelen, met hoogstens de helft van wat nodig was terug. Dominicus werd daar niet treurig van. Integendeel, hij begon een dans en prees God. Het werkte aanstekelijk op de broeders. Een vrouw die passeerde dacht dat ze een stel dronken mannen zag. Maar toen ze beter geïnformeerd was ging ze naar huis en kwam terug met wijn, brood en kaas. Als de broeders God al konden danken voor een miserabel hongerloontje, dan wilde ze graag bijdragen aan nog meer van zulke vreugde.

Dominicus en Franciscus kenden elkaar. Dominicus zou bij hun laatste ontmoeting als aandenken om het koord van zijn pij hebben gevraagd. Hun achtergrond was heel verschillend en dat werkte door. Dominicanen preekten vaak langer en geleerder, de Franciscanen korter en eenvoudiger. Dominicus was van Castiliaanse adel en een geschoold theoloog. Hij had in Zuid-Frankrijk rondgetrokken om daar in urenlange openbare discussies de kathaarse Albigenzen te bekeren. Deze 'keters' hechtten grote waarde aan Bijbelteksten over armoede en kuisheid. Het bestrijden van ketterij en bevordering van de eenheid van de Kerk was een van de doelen van het belangrijke Lateraans Concilie van 1215. Dominicus en zijn gezellen kregen de opdracht tot prediking, biecht horen, zielzorg en geloofsverdediging. En daarvoor was goed theologisch onderwijs nodig. Zo brachten de Dominicanen de grootste theologen van de Middeleeuwen voort, maar ook belangrijke mystici en later enkele Nobelprijswinnaars. Helaas werd ook de inquisitie hun terrein, het onderzoek naar de leer. En als de Reformatoren van de zestiende eeuw stevige tegenspraak kregen, kwam dat vaak van Dominicanen. Hun naam werd wel gelezen als 'Domini Canes': honden van de Heer. Van Dominicus' hand bleef slechts één briefje bewaard. Uit het klooster in Winsum komt het oudste Nederlandse handschrift met orgelmuziek, geheel in stijl gebonden achter in een prekenbundel.

Harmen Jansen

Byldspraak - Willem Wilstra

Frisse lucht



'De Geast fan God hat my makke, en de Azem fan 'e Almachtige hat my it libben jûn.' Job 33: 4

Alles wat libbet hat lucht en azem nedich. Dêr binne in protte minsken de lêste tiid wol efter kaam. Yn 't bysûnder hja dy't yn in sikehûs oan 'e beäzeming moasten.

Sels it regear kaam mei de oprop om foaral goed te fentilearjen, thús en yn gebouwen mei in protte minsken. Eins is it wol wat

dûbel: nij bouwe en safolle mooglik isolearje. Mar dat kin fan gefolgen ha, dat yn sokke romten te min frisse lucht is.

Dat sette my oan it tinken by dizze foto mei dy moaie houtbultsjes. De makker sil fêst grutsk op syn wurk wêze en him yn 'e hannen wriuwe, omdat er skielk lekker waarm sitte kin.

De wierheid is hurd: houtreek is folle skealiker as it smoken fan tabak. It kin wol wêze dat de buorlju der lêst fan hawwe, mar it gefaar yn eigen keamer is noch folle slimmer. Smoarge lucht is in slûpmoardner! !

Daarom Kerst

'Op vleugels van Licht'

Het NoorderLicht Project, dat vorig jaar verraste met de cd 'Kijk, daar is licht' voor de actie 'Daarom kerst', waar Geandeweï toen uitgebreid aandacht aan heeft besteed, komt ook nu weer met een leuk project: 'Op vleugels van Licht'.

door Elly Zuiderveld

Met André van der Weide kom je vaak in een sprookje terecht. Deze keer gaat het verhaal over Noëlla die een gewonde duif vindt terwijl ze op weg is naar haar tante Tilly in Fladderveen. Samen met tante lapt ze langzamerhand de duif op door haar te laten luisteren naar mooie liedjes uit de oude grammofoon. Een grappige manier om alle artiesten die meedoen voor het voetlicht te brengen, onder anderen Elly en Rikkert, Marc Floor (bekend van The Voice

Kids), de Friese zangeres Sera Noa, de verrassende rapper Pjotr, Martin Brand, André van der Weide zelf, zangeres en alleskunner Eri Ka, Simara van der Vlist en nog vele anderen die in een nieuwe versie van *De Kauwgomballenboom* samen komen. Het hele sprookje 'Noëlla en de duif' is ook als (kleur) boekje verkrijgbaar. Los te bestellen, of samen met de cd.



Nieuwsgierig geworden? Bij www.daaromkerst.nl kunt u GRATIS de cd of het boekje bestellen. Voor meerdere exemplaren: www.daaromkerst.nl/bulk

Het belang van empathie, erkenning en excuus

Blij en opgetogen deden twee vrouwen verslag voor de radiomicrofoon van hun gesprek met de koning. Ze zijn slachtoffer in de toeslagen-affaire. Hun verhaal was al op televisie geweest. Ze hadden ministers gesproken en een staatssecretaris. Maar die ontmoetingen waren teleurstellend geweest. De koning had pas echt blij gegeven van oprechte belangstelling, inlevingsvermogen en medeleven. Nu voelden ze zich gezien en begrepen.

door Harmen Jansen

Hoe moeilijk is empathie?

De koning heeft dus een goede beurt gemaakt in een groot probleem dat politiek en samenleving in de greep houdt. Mij gaat het hier om het effect van invoelend luisteren. Veel meer kan een koning niet doen. Hij heeft niet de macht om af te dwingen dat gebeurt wat hij in Troonredes aan beloftes en toezeggingen moet voorlezen. Hoogstens kan hij een oproep twitteren. En daarin lijkt zijn positie op die van de kerk. Ook die kan vaak niet veel meer dan luisteren en naast mensen gaan staan. De vraag is of dat voldoende gebeurt.

Waarom slagen bewindspersonen erin om, ondanks hun getoonde belangstelling in de problemen van burgers op hun stoep, die burgers voor hun gevoel in de kou te laten staan? Ze nemen toch de nodige maatregelen? Het verhaal van deze vrouwen vormt niet alleen een spiegel voor politici, maar ook voor de kerk en voor de communicatie in onze pastorale en persoonlijke ontmoetingen. De sleutelrol voor een gevoel van erkenning ligt bij empathisch luisteren en reageren.

Dat is veel moeilijker dan we denken. We denken vaak dat we belangstellend zijn geweest. Maar ondertussen peilden we toch maar half wat de ander doormaakt. We vinden het vaak moeilijk om de nood, het verdriet, de vertwijfeling van de ander echt tot ons door te laten dringen. Het vraagt om stil staan, onbevangenheid en ontvankelijkheid voor gevoelens die we liever niet hebben en die lastig zijn.

NIVEA

'Niet Invullen Voor Een Ander'. Het is een bekende stelregel voor de pastorale communicatie. NIVEA dwingt je om het puntje van je tong af te bijten als je weer wilt zeggen: 'ik kan het me voorstellen' of: 'ik begrijp het'. Want de koning weet niet wat het is om te leven met torenhoge schulden en ik weet niet hoe het is om zwaar depressief te zijn of kanker te hebben. En ook al heb ik ook geen ouders meer, begrijp ik wat het betekent voor die ander om haar moeder te verliezen?

Ja, als we goed luisteren maakt ons brein een terugkoppeling naar eigen ervaringen. Het heeft iets met de zogenaamde spiegelneuronen te maken. We begrijpen wat we horen door het te 'spiegelen' met wat we zelf meemaken. Maar als we niet oppassen gaat ons eigen verhaal met ons aan de haal en ontardt ons belangstellende bezoekje in een monoloog over onze eigen belevenissen.

Een andere valkuil is onze oplossingsgerichtheid. We willen de ander helpen. We gaan al snel adviseren, hulplijnen aanbevelen, de

hulpverlener spelen. Zijn we geen volgelingen van Jezus die zieken genas, bedroefden opbeurde, doden opwekte, zonden vergaf? De Britse theoloog Samuel Wells heeft daarom een heel boek gewijd aan het woordje 'met'. Christus was er niet allereerst 'voor' de ander. Hij was 'met' de ander. 'God met ons'. Zijn wonderbaarlijke genezingen zijn maar de helft van het verhaal. De andere helft is dat van zijn kruis, zijn medelijden, zijn totale machteloosheid. Kunnen wij het dan ook af en toe eens proberen uit te houden met de uitzichtloosheid of het schuldgevoel van de ander?

Erkenning

De vrouwen vonden bij de koning erkenning. Ze zijn er geen cent rijker van geworden. Maar de waarde was groot. Erkenning geeft kracht om de rug te rechten en om op te staan. Ze konden doorgaan met op te komen voor de belangen hun kinderen.

Het gaat hier om het element waar we in de wonderverhalen van de evangeliën misschien nog te vaak overheen lezen. Vaak staat er dat Jezus stil staat, hoort, ziet, en vraagt: 'wat wil je?' Bij hem wisten mensen zich allereerst gezien en gehoord.

Dat belang van erkenning komt ook telkens naar voren in onderzoeken en discussies over de noodzakelijke steun aan de slachtoffers van de Groninger gaswinning. Het heeft lang moeten duren voordat ook in Haagse kringen en bij andere overheden doordrong dat aardbevingsslachtoffers niet geholpen zijn met alleen onveiligverklaringen van hun huizen en gelden voor versterkingsoperaties. Echte

erkenning van de psychische nood is nodig en daarmee erkenning van de waardigheid als mens die in nood misschien niet altijd elegant reageert. Erkenning van staatswege en vanuit de samenleving.

Excuus

En zo komen we bij de voortdurende roep om officiële excuses over zaken als 'ons' militaire optreden in Nederlands-Indië, het falen in Sebrenica, het slavernijverleden, het seksuele misbruik in de Rooms-katholieke kerk, het gebruik van de treinen van de NS voor het wegvoeren van Joden. De publieke spijtbetuiging van onze koning over het wegstappen van zijn overgrootmoeder maakte indruk, evenals de toespraak van Rutte over het aandeel van overheidsfunctionarissen in de Jodenvervolgung. Zo worden angels weggehaald uit pijn, mits de excuses oprecht zijn en gepaard gaan aan pogingen tot compensatie van geleden leed.

Daarom heb ik eerder dit jaar meegedaan aan de oproep van een groep predikanten aan onze Kerk om ook een excuus uit te spreken tegenover het Palestijnse volk, na de kerkelijke schuldbelijdenis van vorig jaar over het christelijke aandeel in de Jodenvervolgung. Ons christendom draagt met eenzijdige Israëlliefde na 1945 medeverantwoordelijkheid voor groot onrecht en aanhoudend lijden. We gunnen een diep gekrenkte bevolkingsgroep uit het land van de Bijbel hetzelfde gevoel als de vrouwen na afloop van hun bezoek aan onze koning.

ds. Harmen Jansen uit Drachten is predikant van de Protestantse Gemeente Winsum-Halfambt en een vaste medewerker van Geandewei



Scan de foto met de Geandewei-app om de documentaire *Alleen tegen de Staat* te bekijken, over de slachtoffers van de toeslagenaffaire. Foto:BNVARA

Persoonlijk

Samuël Jäger uit Berlijn gaf twee jaar van zijn leven

Vorig jaar had ik een bijzondere ontmoeting in Berlijn. Na een bezoek aan een opperrechter van het Oberlandesgericht in Berlijn, locatie Fasanenstrasse, stond ik op de Kurfürstendamm wat verloren te kijken welke van misschien wel zestig buslijnen ik moest hebben om weer bij mijn hotel te komen. Opeens kwam een jongeman aanlopen: 'Kan ik u misschien helpen?' Nou ja, natuurlijk, graag zelfs. Uiteindelijk begeleidde de jongeman mij helemaal tot aan het Hauptbahnhof. We hielden contact en daaruit volgde een vraaggesprek over zijn bijzondere levensinvulling.

door Maurice Wielenga

Deze vriendelijke jongeman heet Samuel Jäger, Sammy Jega voor vrienden. Hij was toen hij mij te hulp schoot - ik liep met een rollator - 23 jaar oud. Hij was de vorige dag getrouwd en woonde nog maar een week in Berlijn. Des te opmerkelijker dus was zijn aanbod. Maar ik kwam er al snel achter dat dit precies pastte bij hoe hij in het leven staat. Hij was net terug van een missiereis naar Spanje, waar hij in 2018 naartoe was vertrokken, twintig jaar oud. We spraken af dat ik hem daarover eens zou interviewen. Door allerlei omstandigheden is dat er pas onlangs van gekomen.

Maurice: Welke opleiding heb je gehad om dit missiewerk te doen?

Sammy: „Er was in onze kerkgemeenschap niet direct een passende opleiding. Er was wel een vierjarige opleiding in Hamburg, waar ik toen woonde, maar die was meer georiënteerd op godsdienstwetenschap. Mij ging het erom de Schrift goed te begrijpen en die uit te leggen. Het meest geschikt daarvoor bleek een twaalfweekse opleiding, waarin ook basiskennis van de Spaanse taal aan de orde kwam.”

En was die vooropleiding op eigen kosten?

„De missie moest natuurlijk gefinancierd worden, daarvoor had ik al zo veel mogelijk gespaard en giften van vrienden ontvangen. De rest werd door de kerk betaald.”

Wanneer zijn jullie naar Spanje vertrokken en naar welke stad?

„Op 4 oktober 2018 ben ik met een toestel van Air Berlin naar Madrid gevlogen, waar het Missionary Training Center zich bevindt.”

Wat was jullie programma daar? Samenkomsten organiseren, straatprediking doen?

„De dagindeling als missionair verliep ongeveer volgens een vast stramien: door de week gingen we de Madrileense binnenstad in om over ons geloof in God te spreken. Wanneer mensen aangaven geen belangstelling te hebben, troffen wij onze gesprekspartners wel weer op een ander moment om hen verder wegwijs te maken in het Evangelie van Jezus Christus. In de weekends bezochten we kerkdiensten en coachten we leden van ons team, om hen beter op hun taken voor te bereiden. Verder was een dag per week nodig voor de huishouding op orde te houden, inkopen te doen en wat van de natuur te genieten.”

Hoe staan de Madrilenen - en de Spanjaarden in het algemeen - tegenover het geloof in Christus? 90 procent van hen moet toch katholiek zijn? Ik vermoed dat nog niet de helft van hen zondags de mis bezoekt...

„De meeste Spanjaarden zijn op papier wel katholiek, maar dat zou ik niet als gelovig willen betitelen. Omdat ze in de praktijk hun geloof op geen enkele wijze tonen aan een ander, ga ik ervan uit dat de Spanjaard in doorsnee niet kerks is of werkelijk in God gelooft.”

Hebben jullie ook leden van de Protestantse Kerk in Nederland ontmoet?

„We hebben mensen van alle mogelijke geloofsrichtingen getroffen. Ik kan me niet elk gesprek herinneren. Daarvoor waren het te veel. Maar we hebben zeker jongeren van de Protestantse Kerk in Madrid ontmoet.”



Als er iets is waarover iedereen het in deze tijd eens is, dan is het dat de verwarring hoogtij viert. Allerlei meningen worden om ons heen verkondigd en het is overduidelijk dat niemand echt kan overzien waar het hele coronaverhaal op uitloopt. Juist daarom hebben gelovigen behoefte aan duiding. Maar als er dan een dominee is die zijn nek uitsteekt, dán wordt pas goed duidelijk hoe diverse partijen tegenover elkaar staan. *door Nelleke Berntsen*

Wat is de algemene reactie op jullie evangelieverkondiging? Zijn er toehoorders tot kennis van God gekomen?

„Nou, de reacties waren zeer verschillend. De meeste mensen willen niet over religie of hun geloof spreken. Dat werkte in eerste instantie heel hard op ons in, maar je went eraan. Je kunt iemand niet dwingen.

De meest negatieve ervaringen hadden we met mensen die thuis met het geloof waren opgegroeid, maar er nu niets meer mee te maken wilden hebben. Die gaven zeer negatieve reacties, tot scheldpartijen aan toe.

Aan de andere kant waren er mensen die zich met hart en ziel aan ons vastklampten, bemoediging en troost zochten of leden aan diepe eenzaamheid in deze miljoenenstad. Zij willen Christus wél aanvaarden. Deze mensen hebben we in groepen ingedeeld voor verdere geloofsverdieping. Enkele van hen zijn tot geloof gekomen, hebben zich laten dopen. Maar net zoals in de Bijbel staat over de discipelen kwam ook hier naar voren: ‘maar sommigen twijfelden nog.’

Wat heeft een verblijf van twee jaar ‘in de missie’ voor jou persoonlijk betekend. Je was nog maar net twintig jaar toen je vertrok?

„Die leeftijd klopt. Twee jaar op missiewerk gaan betekent ontzaglijk veel voor me. Ik kan dat moeilijk in woorden samenvatten. Ik heb in die tijd veel vriendschappen gesloten, de taal en cultuur van Spanje leren kennen. Maar vooral heeft deze leertijd mij dichter bij God gebracht en is mijn relatie met Christus als Redder verbeterd. Ik heb zijn Hand dagelijks in de missiearbeid gezien. Dat dit Zijn werk is en niet dat van mensen.

Deze twee jaar van mijn leven had ik niet willen missen. Daarbij komt dat ik in Spanje mijn huidige vrouw leerde kennen, hoewel ik niet naar Spanje was afgereisd met de intentie om een vrouw te vinden. Dat zie ik als de zegen over de dienst die ik aan God gewijd heb. Mijn geloof is door het vrijwillige missiewerk zeer veel dieper geworden.”

Naschrift: Samuel Jäger is lid van de geloofsgemeenschap Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der laatste dagen. Hoewel wij als protestanten veelal kritisch staan tegenover ‘de mormonen’, blijkt uit dit verhaal dat er zeker ook veel goeds van deze geloofsgemeenschap te zeggen valt. Een dat geldt zeker voor iemand als Sammy Jäger.

Maurice C.J. Wielenga uit Joure is publicist en een vaste medewerker van Geandewei

Toen ds. Peter Smilde het artikel schreef over ‘dé preek van ds. Visser’ (in *Geandewei* 21) kon hij niet vermoeden dat er inmiddels nog meer commotie over die preek is gekomen, resulterende in een excuus van ds. Visser. En dáár is natuurlijk óók weer een hoop over te denken en te schrijven, hetgeen dan ook gebeurt.

Het positieve hieraan is, dat wij tenminste weer bezig zijn met een hoofdstuk uit de bijbel – Openbaring - dat lange tijd een ondergeschoven kindje is geweest in veel kerken. Letterlijk leerden theologen om ‘hier hun vingers maar niet aan te branden’. Preken over – ik noem maar wat – ‘de barmhartige Samaritaan’ of ‘de overspelige vrouw’ gaven dan een veiliger uitkomst. Want na ‘wie zonder zonde is, werpe de eerste steen’ durft natuurlijk niemand meer iets te zeggen.

De afgelopen anderhalf jaar werden we via de media doorlopend op de hoogte over wat we geacht werden te geloven betreffende corona. Dat deden de meeste mensen ook. Maar er waren, en zijn, ook mensen die zich verder oriënteerden dan wat – verbazingwekkend eensluidend – ineens overal werd geschreven en verteld. En zij lazen en hoorden van feiten in plaats van verwachtingen op basis van renschema’s. En van een andere aanpak dan het vaccin als enig zaligmakend middel. Maar er was slechts ruimte voor die ene koers namens ‘de overheid’.

Houding tegenover de overheid

Een probleem hierbij voor een echte christen is zijn of haar houding ten aanzien van de overheid. Want roept Paulus in Romeinen 13 niet op, om de overheid te gehoorzamen? Hier is echter véél meer over te zeggen. De bijbel laat ons veel situaties zien waarin God het waardeert als niet rücksichtslos de overheidsregels worden gevolgd. Denk bijvoorbeeld aan de ouders van Mozes en aan de hoer Rachab. En zo zien we hoe mensen in deze tijd onder druk staan om akkoord te gaan met een aan-

pak, terwijl over deze aanpak nog heel veel onzeker is. Inmiddels blijkt dat het middel ook zeker niet de gewenste uitwerking heeft bij de gevaccineerden en zelfs dat een veel actievare variant van het virus op dit moment zou overheersen.

Er lijkt slechts ruimte en een overweldigende aandacht voor die ene waarheid. En wie er anders over denkt wordt al snel een complotdenker genoemd.

Bij uitstek een complotdenker

Maar een christen is toch bij uitstek een complotdenker? Want het is toch duidelijk dat er al vanaf Genesis aan één groot complot wordt gewerkt door de duivel? In elke tijd weet hij geraffineerd mensen te verblinden en te verleiden om juist datgene wat bedoeld is voor iets goeds, te gebruiken voor iets verkeerd... Dat hebben we gemerkt bij vele uitvindingen zoals het dynamiet, de televisie, de telefoon en de medische mogelijkheden. En hebben we niet van vreselijke experimenten gehoord, met name met die laatste?

Zou God al deze verwarring misschien toelaten vanwege het ‘ziften’? Dus bedoeld om de mensen te laten ervaren dat ze in eigen kracht deze wereld nóóit kunnen beheren? Misschien mogen wij dan als oprechte christenen daarbij onze plaatsen innemen. Door in alle eerlijkheid de overheid zo goed mogelijk te gehoorzamen en tóch open te staan voor het feit dat God soms andere keuzes van ons kan vragen dan rücksichtslos de door de overheid aangegeven paden te gaan.

Ik bid dat de Heilige Geest ons en onze kerken hierin de weg mag wijzen. En dat wij in staat mogen zijn om die stem nog waar te nemen door alle verwarring heen.

Nelleke Berntsen uit Leeuwarden is gepensioneerd docente levensbeschouwing en redactielid van Geandewei

Geandewei in 2022 - editie Leeuwarden e.o.

1	14 januari	9	6 mei	17	30 september
2	28 januari	10	20 mei	18	14 oktober
3	11 februari	11	3 juni	19	28 oktober
4	25 februari	12 DW	17 juni	20	11 november
5	11 maart	13 DW	8 juli	21	25 november
6	25 maart	14 DW	29 juli	22	9 december
7	8 april	15 DW	19 augustus	23	23 december
8	22 april	16 DW	9 september		(DW = drieweknummer)

VOLGENDE KEER in G eandewei



Beppe's krystâl, 1950



Een groot licht

Zalig zijn zij die knielen, want zij zullen als wijzen geëerd worden



Foto: Willem Wilstra